

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Запорізька політехніка»

Кафедра філософії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор

Бєліков С.Б.

20 *20* року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БК 4 ЛЮДИНА І СВІТ: ФІЛОСОФСЬКИЙ ДИСКУРС

Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»

Освітня програма: «Міжнародний бізнес»

Інститут, факультет: економіко-гуманітарний інститут
гуманітарний факультет

Мова навчання: українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Людина і світ: філософський дискурс» для здобувачів вищої освіти спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини», освітньої програми «Міжнародний бізнес».

« 25 » 08, 2020 року - 17 с.

Розробники: Бондаренко О.В, завідувачка кафедри філософії, д-р філос. н., проф.,
Арсентьєва Г.О., доцент кафедри філософії, канд. філос. н., доц. __

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри філософії

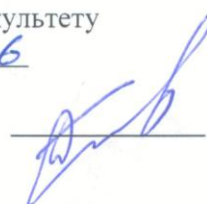
Протокол від « 25 » 08 20 20 року № 1

Завідувач кафедри філософії

« 25 » 08 20 20 року (О.В. Бондаренко)

Схвалено науково-методичною комісією гуманітарного факультету

Протокол від « 10 » 06 20 20 року № 6

« 10 » 06 20 20 року Голова (М.В. Дедков)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Узгоджено групою забезпечення освітньої програми* «Міжнародний бізнес»

« 09 » 06 2020 року Керівник групи (І.О. Лазнева)

*Якщо дисципліна викладається невипусковою кафедрою

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»	вибіркова	
Модулів – 2	Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»; Освітня програма: «Міжнародний бізнес»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____		Семестр	
(назва)		2-й	2-й
Загальна кількість годин - 90		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 30 самостійної роботи студента -60	Освітній ступінь: бакалавр	15 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		15 год.	2 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	70 год.
		Індивідуальні завдання:	
-	14 год.		
Вид контролю: іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання –31% до 69%,
для заочної форми навчання –1% до 99%.

2. Мета навчальної дисципліни

Курс «Людина і світ: філософський дискурс» у Національному університеті «Запорізька політехніка» входить до циклу дисциплін загальної підготовки, що забезпечують формування когнітивної, світоглядної, соціально-адаптивної, загальнокультурної компетенцій бакалаврів і є вибірковою дисципліною для спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини», освітньої програми (спеціалізація) «Міжнародний бізнес». Курс «Людина і світ: філософський дискурс» передбачає ознайомлення студентів із основними ідеями, теоріями та проблемами світової філософії, із розмаїттям підходів і методологій при їх вирішенні. Все це має забезпечити у студентів усвідомлення специфіки філософського знання, сприяти формуванню у них високої світоглядно-методологічної культури мислення та формування гуманістичних цінностей.

Для освоєння студентами необхідних теоретичних знань та отримання практичних навичок щодо курсу «Людина і світ: філософський дискурс» попередньо їм необхідно опрацювати таку дисципліну як «Історія України». Після цього одночасно з курсом «Філософія» опрацьовуються такі курси, як «Історія міжнародних економічних відносин» та «Політико-правова система України». Отримані знання в подальшому стануть теоретико-методологічною базою для здобувачів при опануванні таких дисциплін як «Історія української культури», «Міжнародні економічні відносини», «Макроекономіка», «Міжнародна торгівля», «Міжнародна економічна інтеграція» та «Глобалізація і транснаціоналізація світової економіки».

Мета дисципліни. Метою дисципліни «Людина і світ: філософський дискурс» є формування філософської культури мислення, засвоєння студентами базових теоретичних знань та практичних навичок застосування філософської методології при розв'язанні завдань суспільної й індивідуальної життєдіяльності, щоб студенти, майбутні магістри, науковці, фахівці з різних галузей суспільного виробництва збагатили свій інтелектуально-творчий потенціал знаннями:

- на понятійному рівні – основних тенденцій розвитку сучасної філософії, її історії, її основних сучасних напрямків, шкіл, концепцій, а також засвоїли загальну теорію пізнання;

- на фундаментальному рівні – змісту філософії, її сутності, предмету та структури, її історії, зокрема, й особливостей історії вітчизняної філософської думки;

- на практично-творчому рівні – сучасного стану філософського знання людства, осягнули завдання, принципи й функції комунікативної філософії сучасного світу (на відміну від онтологічної чи гносеологічної філософії попередніх епох).

Завдання:

- викласти загальні засади філософії, визначити передумови її виникнення, логіку розвитку та основні напрями й тенденції розгортання;

- розкрити зміст історико-культурного розвитку людства як процесу розвитку філософії;

- надати цілісне уявлення про особливості змісту та проблематики філософського знання, його основні поняття, категорії, проблеми, імена;

- розтлумачити специфіку сучасного етапу розвитку філософії в історії людства та особливості філософствування сучасної людини постмодерністського світу;

- сформувати навички творчого мислення, вміння доводити та відстоювати свою думку; сприяти формуванню світоглядних цінностей, гуманізації особистості.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати:

інтегральну компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин у цілому та міжнародних економічних, зокрема, а також у процесі навчання, що передбачає застосування новітніх

теорій та методів при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків, характеризується комплексністю та невизначеністю умов

загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК 4. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК 8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 9. Уміння бути критичним та самокритичним.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)

ЗК 11. Здатність працювати в команді.

ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 2. Здатність використовувати інструментарій філософського і соціально-філософського аналізу для розуміння категорій, теорій, концепцій і методів у галузі міжнародного бізнесу, застосовувати основні філософські принципи для теоретичних знань щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин в цілому і міжнародного бізнесу зокрема.

СК 3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародного бізнесу з урахуванням базових уявлень про основи філософії, що сприяють розвитку міжнародного бізнесу як системи.

СК 8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами будь-якої діяльності, у тому числі у міжнародних економічних відносинах та міжнародному бізнесі різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

СК 11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням філософії причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

СК 16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань на підґрунті світоглядно-гуманістичного змісту філософії, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності на основі застосування філософської методології.

Очікувані програмні результати навчання:

РН 1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

РН 3. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.

РН 5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.

РН 7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

РН 10. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку, суб'єктів міжнародного бізнесу та стратегії їх поведінки.

РН 15. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Філософія про людину та світ у попередні епохи історії людства

Тема 1. Що таке філософія. Коло філософських проблем

Що таке філософія та навіщо вона. Основні "визначення" філософії. Філософія у системі культури. Філософія і людське мислення. Історичні системи знання (й типи світогляду історичної людини) – міфологія, релігія, наука – та філософія. Функції та роль філософії у сучасному світі.

Специфіка філософського знання (філософії як системи знання людини про світ) та природа філософських проблем. Основні поняття і категорії філософії: «людина», «буття», «свідомість», «самосвідомість». Коло філософських проблем: «людина – світ» як предмет філософії, проблема буття, проблема свідомості та мислення, проблема пізнаванності світу тощо. "Вічні" питання філософії: проблема смерті та безсмертя людини, проблема людського щастя, проблема сенсу людського життя й інші. Філософія як історія виникнення та розвитку філософських напрямків, систем, шкіл, проблем.

Тема 2. Світ і людина у філософії Давнього Сходу

Давній світ як Давній Схід. Особливості філософствування на Давньому Сході. Східна парадигма філософського знання: витoki і джерела формування. Картина світобудови, згідно з давньосхідною філософією, та місце людини у ній. Основні поняття східної філософії: «сансара», «нірвана», «карма», «атман», «брахман», «медитація» й ін. Шляхи духовного розвитку людини у філософії Давньої Індії. медитація, нірвана. Даршани давньоіндійської філософії. Філософія Давнього Китаю: основні філософські школи, напрями, проблеми. Основні поняття давньокитайської філософії: «дао», «де», «гуни», «їнь», «ян», «змінення». Місце людини в світі у філософії даосизму. Соціальн-політична проблематика у філософії Давнього Китаю: моїзм, легізм, конфуціанство.

Тема 3. Людина класичного західного світу (класичної парадигми філософствування): Античність, Середні віки, Новий час

Концепт «людина» у класичній парадигмі філософствування: Античність, Середні віки, Новий час.

Людина та світ у філософії епохи Античності. Становлення філософської проблематики: досократики. Проблема першооснови світу: Фалес, Анаксимен, Анаксимандр. Натурфілософія та космоцентризм Античності. Зародження діалектики: Геракліт. Елементи наукового мислення: Піфагор. Парадокси могутності людського розуму: Зенон Елейський. Народження філософії людини (софісти, Сократ): формула «людина – міра усіх речей» софістів та формула «Пізнай себе!» Платон: «вчення про ідеї» та теорія ідеальної держави. Філософська система Аристотеля (метафізика, формальна логіка). Стоїки, епікурейці, скептики, кініки (циніки) й інші.

Людина Середніх віків та світ людини (картина світу) цієї епохи. Християнський релігійний світогляд як основне джерело формування європейської середньовічної філософії. Особливості теологічного світогляду та світосприймання. Світ та людина як творіння Бога. Проблема душі та тіла, віри та розуму (перша – за принципом «вірю, щоб зрозуміти» Блаженного Августина та друга – за принципом «вірю, щоб зрозуміти» Томаса Аквіната моделі ортодоксії у філософії Середніх віків, феномен середньовічної схоластики). Проблема людської волі. Руйнування картини світу Середніх віків: епоха Реформації (Мартін Лютер). Становлення перед-буржуазного типу людини.

Револуція у свідомості людини епохи Відродження. Народження людського «Я» Нового часу (історичний, культурологічний, психологічний й ін. аспекти). Культура «у пошуках індивідуальності». «Абстрактний індивідуалізм» людини Нового часу.

Людське «Я» Нового часу: гносеологічний вимір людини («Розум, що Пізнає» Нового часу). Формула «знання є силою, якщо воно істинно» Ф.Бекона. «Cogito ergo sum» («мислю, отже, існую») Р.Декарта.

Політична філософія Нового часу: Н.Макіавеллі, Т.Гоббс, Дж.Локк. Логіка формування класичного поняття «держави». Теорія «суспільного договору» між державою та суспільством (людиною) Дж.Локка.

Філософія марксизму. Проблема людини у діалектико-матеріалістичній концепції суспільства (та людини) марксизму.

Змістовий модуль 2. Філософія сучасного світу та у сучасному світі

Тема 4. Людина та світ у неklasичній парадигмі філософствування

Специфіка сучасного філософського дискурсу про світ та людину.

Цінність філософії для особи та суспільства. Значущість філософського знання й філософського тлумачення людини у сучасному полікультурному світі.

Зміна засад філософського мислення наприкінці XIX - поч. XX ст.: перегляд принципів і традицій класичної раціоналістичної філософії та народження нового («неklasичного») філософського підходу до світу та до людини. Критика раціоналістичної традиції: «світова воля» А.Шопенгауера, «Бог мертвий» та «надлюдина» і «переоцінка цінностей» Ф.Ніцше.

Неklasичне «буття людини у світі», замість «буття світу» та «буття людини» класичних епох. Людина у новому специфічному вимірюванні. Людська суб'єктивність (суб'єктивне буття людини) як новий вид реальності у філософії Новітнього часу.

Тема 5. Людина у світі Новітнього часу (XX-XXI ст.): філософські обрії життєдіяльності

Людина та світ Новітнього часу: основні філософські характеристики сучасної картини світу та філософські координати життєдіяльності сучасної людини.

«Світ абсурду» XX ст. Західна філософія XX ст.: феноменологія, екзистенціалізм, герменевтика, постпозитивізм й ін. Філософія психоаналізу З.Фрейда: проблема співвідношення «свідомого» та «несвідомого» у людині. Філософія мови Новітнього часу: «мовні ігри», «світ (та людина) як текст».

Філософія постмодерного світу (з кінця XX ст.): «руйнування наративів», відмова від будь-якого центрування картини світу та «глобальний поліцентризм», «деконструкція», «дискурс», «ризом», «хаосмос», інтерпретативне мислення тощо. Деякі філософські аспекти буття людини у сучасній цивілізації XXI ст.

Тема 6. Людина-суспільство-світ у сучасній українській філософії

Витоки, джерела та етапи становлення української філософії. Філософські думки в епоху Київської Русі. Антропологічна традиція у Києво-Могилянській Академії. Оформлення принципу кордоцентризму в українській філософії: Г.Скорохода про «дві натури, три світи», про «сродну працю». Серце, розум, віра у філософії П.Юркевича. Філософські обрії української культури XVIII-XIX ст. Початок розробки філософії української ідеї. Кирило-Мефодіївське товариство. Академічна філософія в Україні кінця XIX - початку XX ст. Феномен радянської філософії. Філософія і радянська ідеологія. Філософська та соціально-політична думка в українській діаспорі. Гуманістична спрямованість діяльності «шестидесятників». Тенденції розвитку української філософії на межі XXI ст. Проблема діалектики взаємозв'язку людини та суспільства. Київська

антропологічна школа: В.Табачковський, Г.Волинка й ін. Філософські розвідки соціально-політичного життя у сучасній Україні. Аналітична тенденція у розвитку української філософії ХХІ ст. (М.Попович, С.Кримський й ін.). Сучасні дослідження з історії української філософії. Плідний діалог української і сучасної західноєвропейської філософії. Основні напрямки філософських досліджень у сучасному українському науковому дискурсі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лк	пр	лаб	інд	с.р.		лк	пр	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Філософія про людину та світ у попередні епохи історії людства												
Тема 1. «Людина – світ» як основний предмет філософії. Коло філософських проблем	15	2	2	-	-	11	15	1	-	-	2	12
Тема 2. Світ і людина у філософії Давнього Сходу	15	2	2	-	-	11	15	-	1	-	3	11
Тема 3. Людина класичного західного світу (й класичної парадигми філософствування): Античність, Середні віки, Новий час.	15	4	3	-	-	8	15	1	-	-	2	12
Разом за змістовим модулем 1	45	8	7	-	-	30	45	2	1	-	7	35
Модуль 2												
Змістовий модуль 2. Філософія світу людини у сучасній інтелектуальній історії людства												
Тема 4. Людина та світ у неklasичній парадигмі філософствування	15	1	2	-	-	12	15	-	-	-	2	13
Тема 5. Людина у світі Новітнього часу (XX-XXI ст.): філософські обрії життєдіяльності.	15	4	4	-	-	7	15	2	1	-	3	9
Тема 6. Людина-суспільство-світ у сучасній українській філософії	15	2	2	-	-	11	15	-	-	-	2	13
Разом за змістовим модулем 2	45	7	8	-	-	30	45	2	1	-	7	35
Усього годин	90	15	15	-	-	60	90	4	2	-	14	70

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Тема 1. Людина – світ» як предмет філософії. Коло філософських проблем.	2	1
2	Тема 2. Світ і людина у філософії Давнього сходу	2	
3	Тема 3. Людина класичного західного світу (й класичної парадигми філософствування): Античність, Середні віки, Новий	3	

	час		
4	Тема 4. Людина та світ у неklasичній парадигмі філософствування.	2	
5	Тема 5. Людина у світі Новітнього часу (XX-XXI ст.): філософські обрії життєдіяльності	4	1
6	Тема 6. Людина-суспільство-світ у сучасній українській філософії	2	
	Разом	15	2

6. Теми практичних занять

Не передбачені навчальним планом

7. Теми лабораторних занять

Не передбачені навчальним планом

8. Самостійна робота

Метою самостійної роботи є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та послідовне формування у здобувачів вищої освіти самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця вищої кваліфікації.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Людина-суспільство-світ у сучасній українській філософії	11	10
2	Світ і людина у філософії Давнього Сходу	11	10
3	Людина класичного західного світу (й класичної парадигми філософствування): Античність, Середні віки, Новий час	8	15
4	Людина та світ у неklasичній парадигмі філософствування	12	15
5	Людина у світі Новітнього часу (XX-XXI ст.): філософські обрії життєдіяльності	7	10
6	Людина-суспільство-світ сучасного українського соціуму (мовою філософії).	11	10
	Разом	60	70

9. Індивідуальні завдання

Для студентів денної форми навчання не передбачені.

Для заочного відділення написання письмової контрольної роботи згідно методичних вказівок.

10. Методи навчання

Основними формами навчальної роботи при вивченні дисципліни є лекційні та семінарські заняття. Лекції проводяться з базових питань міжнародного бізнесу, містять узагальнений теоретичний матеріал, які є базою для самостійної роботи студентів. В процесі читання лекцій увага концентрується на найбільш складних питаннях досліджуваної теми, додаються рекомендації для самостійної роботи над відповідними темами. Спосіб подання інформації студентам в процесі їх пізнавальної діяльності реалізується через певні дії та методи навчання:

- розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;
- пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
- бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
- ілюстрація – для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);
- практична робота – для використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань;

- аналітичний метод – для практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;
- індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;
- дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;
- проблемний виклад матеріалу – для створення й розв’язання проблемної ситуації.

11. Очікувані результати навчання з дисципліни

Програмні результати навчання	Очікувані результати навчання з дисципліни
РН 1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.	Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань на підґрунті світоглядно-гуманістичного змісту філософії, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності на основі застосування філософської методології (СК 16)
РН 3. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.	Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням філософії причинно-наслідкових та просторово-часових зв’язків (СК 11)
РН 5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.	Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань на підґрунті світоглядно-гуманістичного змісту філософії, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності на основі застосування філософської методології (СК 16)
РН 7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв’язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань на підґрунті світоглядно-гуманістичного змісту філософії, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності на основі застосування філософської методології (СК 16)
РН 10. Ідентифіковувати та виокремлювати особливості функціонування суб’єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку, суб’єктів міжнародного бізнесу та стратегії їх поведінки.	Здатність використовувати інструментарій філософського і соціально-філософського аналізу для розуміння категорій, теорій, концепцій і методів у галузі міжнародного бізнесу, застосовувати основні філософські принципи для теоретичних знань щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин в цілому і міжнародного бізнесу зокрема. (СК 2) Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародного бізнесу з урахуванням базових уявлень про основи філософії, що сприяють розвитку міжнародного бізнесу як системи (СК 3) Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв’язків між суб’єктами будь-якої

	діяльності, у тому числі у міжнародних економічних відносинах та міжнародному бізнесі різного рівня та налагоджувати комунікації між ними (СК 8)
РН 15. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.	Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин та міжнародного бізнесу різного рівня з урахуванням базових уявлень про основи філософії, що сприяють розвитку міжнародного бізнесу як системи (СК 8)

12. Засоби оцінювання

Навчальна дисципліна «Міжнародний бізнес» викладається за кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Тематика дисципліни розрахована на 4 змістовних модулів, які містять 20 тем. Підсумкова кількість балів виставляється як сума балів за усіма поточними формами контролю та підсумковим контролем, передбаченими робочою програмою навчальної дисципліни.

Методами оцінювання та демонстрування результатів згідно Рекомендації з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка»* є: поточний контроль (контроль відвідування занять студентом, усне опитування, індивідуальне опитування, доповіді); рубіжний контроль (тестування за темами модуля 1, модуля 2); підсумковий контроль (екзамен – форма підсумкового контролю, яка полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни та на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на семінарських заняттях, а також завдань до екзамену). Сумарний результат містить 100 балів.

* Рекомендації з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка» / Укладачі: С.Б. Беліков та ін. Запоріжжя: Навчальний відділ, Навчально-методичний відділ, НУ «Запорізька політехніка». 2019. 18 с.

13. Критерії оцінювання

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»**, контрольні заходи включають в себе вхідний, поточний, рубіжний (модульний, тематичний, календарний), відстрочений, підсумковий та семестровий контроль, а також комплексні контрольні роботи та ректорські контрольні роботи.

Система контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Міжнародний бізнес» включає в себе поточний, рубіжний та підсумковий контроль. Також, за окремим наказом ректора, може проводитися ректорський контроль знань здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль проводиться викладачами під час аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Рубіжний контроль – це контроль знань здобувачів вищої освіти після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни. Проводиться у вигляді модульної контрольної роботи або за результатом поточного контролю.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньому ступені або на окремих його завершених етапах за 100-бальною системою, національною та шкалою ЄКТС.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти. Семестровий контроль з дисципліни «Міжнародний бізнес» проводиться у

формі семестрового екзамену в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти. Завдання екзамену включають тестові завдання, теоретичні питання з курсу та практичне завдання.

Підсумкова оцінка із дисципліни, яка виставляється в екзаменаційну відомість, є сумою балів за різні види навчальної роботи:

Поточне тестування						Підсумкове рубіжне опитування (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			15 + (5)	100
T 1	T 2	T3	T 4	T 5	T 6		
10	10	30	10	10	10		

T1 ... T6 – теми змістових модулів.

**** Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»**/ Укладачі: В.Г. Прушківський, С.Т. Яримбаш, В.Л. Грешта, А.В. Пархоменко, С.І. Шило, О.О. Каплієнко, О.В. Коваленко, О.В. Лапкіна, П.В. Сахно, О.М. Стеценко, Н.Л. Ніколаєва, О.В. Савельєва, Л.М. Шило, О.В. Шепель, О.С. Калюжна, Є.О. Фасоль. - Запоріжжя: Навчальний відділ, Навчально-методичний відділ НУ «Запорізька політехніка». 2019. 59 с.**

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

1. Презентації за лекційними темами курсу (доступні в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua>).

2. Методичні рекомендації з підготовки до семінарських занять з дисципліни «Філософія» (для студентів денної форми навчання всіх спеціальностей ЗНТУ) [Текст] / Укл.: Арсентьєва Г.О., Бондаревич І.М., Головка Л.В., Девочкіна Н.М., Ємельяненко Є.О., Коваль В.М. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2014. – 58 с. – 5284e

3. Навчально-методичні рекомендації з вивчення дисципліни «Філософія» (для студентів-бакалаврів заочної форми навчання всіх спеціальностей ЗНТУ) [Текст] / Укл.: Бондаренко О.В., Бондаревич І.М., Головка Л.В., Ємельяненко Є.О., Повзло О.М., Тарадайко С.М. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2015. – 58 с. – 5673e

4. Конспект лекцій з дисципліни «Філософія» [Текст] / Г.О. Арсентьєва, О.В. Бондаренко, І.М. Бондаревич, Л.В. Головка, П.В. Володін, Н.М. Девочкіна, Є.О. Ємельяненко, О.М. Повзло, С.М. Тарадайко. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2015. – 143 с.

5. Методичні рекомендації для студентів заочного відділення з дисципліни «Філософія» (технічні спец.) [Текст] / Укл.: Ємельяненко Є.О., Рябенко Є.М. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2017. – 30 с. – 6577e

6. Методичні рекомендації до організації семінарських занять з дисципліни «Філософія» (для студентів денного відділення, спец. 125 Кібербезпека, 153 Мікро- та наносхемотехніка, 172 Телекомунікації та радіотехніка [Текст] / Укл.: Ємельяненко Є.О. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. – 14 с. – 7184е

7. Методичні рекомендації з курсу «Філософія» для семінарських занять (денної форми навчання, ІФФ) [Текст] / Укл.: Н.М.Девочкіна. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. – 38 с. – 7186е

8. Методичні вказівки для підготовки до семінарських занять з дисципліни «Філософія» (для бакалаврів денної форми навчання, за спец. 016 Спеціальна освіта, 017 Фізична культура і спорт, 227 Фізична терапія, ерготерапія /освітня програма/ «Корекційна освіта», «Фізичне виховання», «Фізична реабілітація»: навчально-методичне видання [Текст] / Укл.: Коваль В.М. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. – 22 с. – 7180е

15. Рекомендована література

Базова

1. Бичко А.К. Історія філософії. Підручн. / А.К. Бичко, І.В. Бичко, В.Г. Табачковський. – К.: Либідь, 2001. – 408 с.
2. Буслинський В.А. Основи філософських знань. Підручн. / В.А. Буслинський, П.І. Скрипка. – Львів: Новий Світ, 2010. – 352 с.
3. Васянович Г. Вступ до філософії / Г. Васянович. – Львів: Норма, 2001. – 216 с.
4. Вандишев В.М. Філософія: екскурс в історію вчень і понять: Навч. пос. / В.М. Вандишев. – К.: Кондор, 2005. – 474 с.
5. Воронкова В.Г. Філософія: Навч. пос. / В.Г. Воронкова. – К.: Професіонал, 2004. – 464 с.
6. Вступ до філософії: Кредитно-модульний курс (навч.-метод. пос. для студ. заочників) / [Л.О. Алексеева, З.О. Борисова, Т.О. Андреева, З.Р. Іващук; За ред. Л.М. Нікітіна]. – К.: Центр навч. літератури, 2008. – 256 с.
7. Вступ до філософії / [Г.І. Волинка, В.І. Гусев, І.В. Огородник, Ю.О. Федів]. – К.: Вища школа, 1999. – 624 с.
8. Горський В.С. Історія української філософії / В.С. Горський. – К., 1996.
9. Захара І.С. Українська філософія: Навч. пос. / Ігор Захара – Львів: ЛНУ ім. І.Франка, 2014. – 354 с.
10. Ільїн В.В. Філософія: Підручник: у 2 ч. / В.В. Ільїн, Ю.І. Кулагін. – К.: Альтерпрес, 2002. – Ч.1. Історія розвитку філософської думки – 464 с.; Ч.2. Актуальні проблеми сучасності – 480 с.
11. Касьян В.І. Філософія: Навч. пос. / В.І. Касьян. – К.: Знання, 2004. – 400 с.
12. Кондзьолка В.В. Історія середньовічної філософії: Навч. пос. / В.В. Кондзьолка. – Львів: Світ, 2001. – 320 с.
13. Кремень В.Г. Філософія: мислителі, ідеї, концепції. Підручн. / В.Г. Кремень. – К.: Книга, 2005. – 528 с.
14. Кремень В.Г. Філософія: Логос, Софія, Розум. Підручн. / В.Г. Кремень, В.В. Ільїн. – К.: Книга, 2007. – 432 с.
15. Кунцман П. Філософія: справочник / П. Кунцман. – К., 2002. – 272 с.
16. Лук'янець В.С. Філософський постмодерн: Навч. пос. / В.С. Лук'янець, О.М. Соболю. – К., 1998.
17. Нестеренко В.Г. Вступ до філософії: онтологія людини. Навч. пос. / В.Г. Нестеренко. – К., 1995.
18. Огородник І.В. Історія філософської думки в Україні: Курс лекцій / І.В. Огородник, В.В. Огородник. – К., 1999.
19. Пазенок В.С. Філософія. Навч. пос. / В.С. Пазенок. – К.: Академвидав, 2008. – 280 с.

20. Петрушенко В.Л. Філософія. Курс лекцій: Навч. пос. / В.Л. Петрушенко. – Львів: Новий Світ, 2000, 2005. – 506 с.
21. Петрушенко В.Л. Філософський словник: терміни, персоналії, сентенції / В.Л. Петрушенко. – Львів: Новий Світ, 2011.
22. Причепій Є.М. Філософія: Підручн. [Текст] / Є.М. Причепій, А.М. Черній, Л.А. Чекаль. – К.: Академвидав, 2009. – 592 с.
23. Социальная философия: Учебн. / Под общ. ред. В.П. Андрущенко, Н.И. Горлача. – К.-Харьков, 2002.
24. Старовойт І.С. Філософія / І.С. Старовойт, Т.О. Сілева, Г.О. Орендарчук. – Тернопіль, 1997.
25. Томпсон М. Восточная философия: Пер. с англ. / М. Томпсон. – М., 2000.
26. Філософія: Підручн. / [Г.А. Заїченко, В.М. Сагатовський, І.І. Кальний, В.І. Даниленко; за ред. Г.А. Заїченка й ін.]. – К.: Вища школа, 1995. – 455 с.
27. Філософія: Навч. пос. / За ред. І.Ф. Надольного. – К.: Вікар, 2001. – 457 с.
28. Філософія: світ людини. Курс лекцій. Навч. пос. – К.: Либідь, 2004. – 337 с.
29. Філософський словник соціальних термінів / За ред. В.П. Андрущенко. – Харків: РИФ, 2005. – 372 с.
30. Філософія / За ред. М.Г. Горлача. – Харків: Консул, 2000. – 672 с.
31. Філософський енциклопедичний словник Ін-т філософії ім. Г.С.Сковороди НАНУ. – К.: Генеза, 2002. – 502 с.
32. Філософська думка в Україні: Бібліогр. словн. / В.С. Горський, М.Л. Ткачук, В.М. Нічик й ін. – К.: Пульсари, 2002. – 244 с.
33. Хамітов Н. Історія філософії: проблема людини. Навч. пос. / Н. Хамітов, Л. Гармаш, С. Крилова С. – К., 2000.
34. Ярошевець В.І. Історія філософії: від структуралізму до постмодернізму. Підручн. / В.І. Ярошевець. – К.: Знання України, 2004. – 214 с.

Допоміжна

1. Андрущенко, В.П. Історія соціальної філософії (західноєвропейський контекст): Підручн. для студ. в.н.з. / В.П. Андрущенко. – К.: Тандем, 2000. – 416 с.
2. Андрущенко, В.П., Губерський Л.В., Михальченко М.І. Соціальна філософія. Історія, теорія, методологія: Підручник для в.н.з. / В.П. Андрущенко, Л.В. Губерський, М.І. Михальченко. – К.: Генеза, 2006.
3. Античность как тип культуры / Отв. ред. А.Ф. Лосев. – М., 1988. – 336 с.
4. Арон Р. Вступ до філософії історії: Пер. з франц. / Р. Арон. – К., 2005.
5. Асмус В.Ф. Античная философия. Учебн. пос. / В.Ф. Асмус. – М.: Высшая школа, 2001. – 400 с.
6. Афонов А.П. Філософія: навч. пос. для студентів нефілософських спеціальностей [Текст] / А.П. Афонов. – Маріуполь: ПДТУ, 2014. – 175 с.
7. Баумейстер А. Вступ до філософських студій, або інтелектуальні подорожі до країни Філософії. / А. Баумейстер. – К.: Мала академія Наук України, 2017. – 238 с.
8. Бевзенко Л.Д. Социальная самоорганизация. Синергетическая парадигма: возможность социальных интерпретаций/ Л.Д. Бевзенко. – К., 2002.
9. Библер В.С. Кант – Галилей – Кант: разум Нового времени в парадоксах самообоснования / В.С. Библер. – М.: Мысль, 1991. – 320 с.
10. Блинников Л.В. Великие философы: словарь-справочник / Л.В. Блинников. – М.: Логос, 1997. – 432 с.
11. Бондаревич І.М. Філософія: діалог мислителів, епох, цивілізацій / І.М. Бондаревич. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2012.
12. Валуйський О.О. Практикум з філософії / О.О. Валуйський. – К.: КНТЕУ, 2003. – 243 с.

13. Вільчинський Ю.М. Розвиток філософської думки в Україні. Текст лекцій / Ю.М. Вільчинський, С.В. Вільчинська, М.Г. Скрипник. – Львів, 1991.
14. Всемирная энциклопедия. Философия. XX век / Сост. А.А. Грицанов. – М.: АСТ, Мн.: Харвест, Современный литератор, 2002. – 728 с.
15. Габермас Ю. Філософський дискурс модерну / Ю. Габермас. – К., 2001.
16. Гнатенко П. Феномен природы человека: монография / П.И. Гнатенко. – К.: Вища освіта, 2014. – 267 с.
17. Голубинцев, В.О. Философия для технических вузов [Текст] / В.О. Голубинцев, А.А. Данцев, В.С. Любченко. – Р.-на-Д.: Феникс, 2001. – 512 с.
18. Горський В. Філософія в українській культурі (методологія та історія) / Вілен Горський. – К.: Центр практичної філософії, 2001. – 236 с.
19. Гулыга А.В. Немецкая классическая философия / А.В. Гулыга. – М., 1986.
20. Гуревич А.Я. Средневековый мир / А.Я. Гуревич. – М., 1990.
21. Гуревич П.С. Человек / П.С. Гуревич. – М., 1995.
22. Гуревич П.С. Философия культуры / П.С. Гуревич. – М., 1995.
23. Гьосле В. Практична філософія у сучасному світі: Пер. з нім. / В. Гьосле. – К., 2003.
24. Дахній А.Й. Нариси історії західної філософії XIX-XX ст.: Навч. пос. / Андрій Дахній. – Львів: ЛНУ ім. І.Франка, 2015 – 486 с.
25. Делез Ж. Что такое философия? / Ж. Делез, Ф. Гваттари. – М.-СПб., 1998.
26. Доброхотов, А.Л. Категория бытия в классической западноевропейской философии [Текст] / А.Л. Доброхотов. – М., 1986.
27. Довгань А. Філософія: лекційний курс для аспірантів техн. спец. (конспективний виклад) / А.О. Довгань. – Тернопіль: Вид-во ТНТУ ім. Івана Пулюя, 2015.
28. Драч І.Ф. Григорій Сковорода / І.Ф. Драч, С.В. Кримський, М.В. Попович. – К., 1984.
29. Європейський словник філософій: Лексикон неперекладностей. У 4-х т. – К.: Дух і літера, 2009-2017.
30. Егоров В.С. Философия открытого мира / В.С. Егоров. – М., 2002.
31. Заиченко Г.А. История западной философии: классика против постмодернизма / Г.А. Заиченко. – Днепропетровск, 2000.
32. Зарубіжна філософія XX ст. (читанка) / Під ред. Г.І. Волинки. – Кн. 1-6. – К.: Генеза, 1993.
33. Иванова К. Філософія: кредитно-модульний курс: Підручн. для студ. в.н.з. / К.А. Иванова [та ін.]; за заг. ред. К.А. Иванової. – Х.: НФаУ: Золоті сторінки, 2014. – 472 с.
34. Історія філософії: Підручн. / Ярошовець В.І., Бичко І.В., Бугров В.А. та ін.; за ред. В.І. Ярошовця. – К.: Вид. ПАРАПАН, 2002. – 774 с.
35. Канке В.М. Основы философии. Учебн. / В.М. Канке. – М.: Логос, 2003. – 288 с.
36. Кезин А.В. Наука в зеркале философии / А.В. Кезин. – М., 1990.
37. Кессиди Ф.Х. От мифа к логосу (становление древнегреческой философии) / Ф.Х. Кессиди. – М., 1992.
38. Кириленко, Г.Г. Краткий философский словарь / Г.Г. Кириленко, Е.В. Шевцов. – М.: Слово, 2002. – 480 с.
39. Козьмук Я. Філософія: Навч. посіб. / Я. Козьмук, О. Задубрівська. – Чернівці: Рута, 2012. – 139 с.
40. Крымский С. Философия как путь человечности и надежды / С. Крымский. – К., 2000.
41. Кулик О.В. Філософія: Навч. пос. для в.н.з. III-IV рівнів акредитації / О.В. Кулик. – Дніпропетровськ: Монолит, 2013. – 692 с.
42. Кун, Т. Структура научных революций / Т. Кун. – М., 1975.
43. Курбатов, В.И. Философия в парадоксах и притчах: Учебн. пос. / В.И. Курбатов. – Р.-на-Д., 1996. – 509 с.

44. Лаэртский Диоген. О жизни, учениях и изречениях знаменитых философов / Диоген Лаэртский. – М., 1979. – 556 с.
45. Лой А. Основы практичної філософії: Підручн. / А. Лой, А. Баумейстер, Т. Яшук. – К.: Салій В.В., 2016.
46. Лосев А.Ф. Античная философия истории / А.Ф. Лосев. – М., 1977.
47. Лосев А.Ф. История античной философии в конспективном изложении / А.Ф. Лосев. – М., 1989.
48. Лук Н.И. Философская культура Украины / Н.И. Лук. – К., 1990.
49. Лукьянов А.Е. Становление философии на Востоке. Древний Китай и Индия / А.Е. Лукьянов. – М.: Изд-во УДН, 1989. – 188 с.
50. Льюис Дж.Г. Античная философия: от Фалеса до Сократа / Дж.Г. Льюис. – Мн., 1997.
51. Мамардашвили М.К. Как я понимаю философию: Сборник / М.К. Мамардашвили. – М.: Прогресс, 1990. – 368 с.
52. Мареев С.Н. Философия XX века (истoki и итоги): Учебн. пос. / С.Н. Мареев, С.В. Мареева, В.Г. Арсланов. – М.: Академический проект, 2001. – 464 с.
53. Мовчан С. Основы філософії техніки та технології: Навч. пос. для студ., магістрантів та аспірантів вищ. техн. навч. закл. / С.П. Мовчан, О.К. Чаплигін. – Х.: Форт, 2013. – 315 с.
54. Надточаев А.С. Философия и наука в эпоху античности / А.С. Надточаев. – М., 1990.
55. Огородник І.В. Українська філософія в іменах / І.В. Огородник, М.Ю. Русин. – К., 1997.
56. Огородников В.П. История и философия науки / В.П. Огородников. – СПб.: Питер, 2011. – 352 с.
57. Ортега-и-Гассет Х. Что такое философия? / Х. Ортега-и-Гассет. – М., 1991.
58. Проблема человека в западной философии / Сост. П.С. Гуревич. – М., 1989.
59. Пролеев С.В. История античной философии / С.В. Пролеев. – К., 2001.
60. Петрук Н. Філософія: Навч. пос. для студ. в.н.з. / Н.К. Петрук, А.Б. Борканюк. – Хмельницький: ХНУ, 2012. – 283 с.
61. Ратніков В. Основы філософії науки і філософії техніки: Навч. пос. – Вінниця: ВНТУ, 2012. – 291 с.
62. Реале, Дж. Западная философия от истоков до наших дней / Дж. Реале. – СПб., 1994.
63. Ситник О. Культурна антропологія: походження людини і суспільства: Пос. для студ. / Олександр Ситник. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2012. – 179 с.
64. Соболев О.М. Постмодернізм і майбутнє філософії / О.М. Соболев. – К., 1997.
65. Современная западная философия: Словарь / Сост.: В.С. Малахов, В.П. Филатов. – М.: Политиздат, 1991. – 414 с.
66. Сосна В. Філософія: Навч. пос. / В.П. Сосна. – Вид. 2-ге, випр. – Хмельницький: ХНУ, 2009. – 386 с.
67. Социальная философия: Хрестоматия [Текст]. – М., 1994.
68. Стивенсон Д. Восточная философия: Пер. с англ. / Джей Стивенсон. – М.: АСТ Астрель, 2005. – 400 с.
69. Тэйчман Дж. Философия: руководство для начинающих / Дж. Тэйчман, К. Эванс. – М.: Инфра-М, 1998. – 248 с.
70. Философия. Справочник студента / Сост. Г.Г. Кириленко, Е.В. Шевцов. – М., 1999.
35. Философия: Учебн. для вузов / Под общ. ред. В.В. Миронова. – М.: Норма, 2005. – 911 с.

71. Философия: учение о бытии, познании и ценностях человеческого существования: Учебн. / [В.Г. Кузнецов, И.Д. Кузнецова, В.В. Миронов, К.Х. Момджян]. – М.: Инфра-М, 2001. – 529 с.
72. Філософія: навч. посіб. для аспірантів і здобувачів / за наук. ред. А.В. Арістової і С.В. Синякова. – К.: НТУ, 2013. – 245 с.
73. Філософія: Підручн. / О.Л. Воронюк. – 3-є вид., переробл. та допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 216 с.
74. Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення): Навч. пос. / за ред. Л.В. Губерського. – К.: Знання, 2009. – 624 с.
75. Фрейд, З. Психоанализ. Религия. Культура [Текст] / З. Фрейд. – М., 1992.
76. Чанышев, А.Н. Философия Древнего мира: Учебн. для вузов [Текст] / А.Н. Чанышев. – М., 2001.
77. Чешко В. Філософія: Навч. пос. / О.М. Кузь та ін.; за заг. ред. В.Ф. Чешка. – Харків: Вид-во ХНЕУ, 2013. – 263 с.
78. Шевченко С. Автентичність людського буття у філософії екзистенціалізму / С.Л. Шевченко. – К.: Ін-т філософії ім. Г.С.Сковороди НАНУ, 2012. – 205 с.

16. Інформаційні ресурси

1. Електронні посібники з філософії. – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/filosofiya/>.
2. Матеріали з філософії в Україні сьогодення. – Режим доступу: <http://www.philosophy.ua/>.
3. Електронна бібліотека з філософії («філософія без меж»). – Режим доступу: http://platonanet.org.ua/load/knigi_po_filosofii/2.
4. Шпаргалка з філософії («сесія без проблем»). – Режим доступу: <http://sesia.in.ua/archives/345>.